

EVOLUȚIA SISTEMULUI RESURSELOR FINANCIARE PUBLICE DIN REPUBLICA MOLDOVA

THE EVOLUTION OF THE PUBLIC FINANCIAL RESOURCES SYSTEM IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

LUNGU Elvira, studentă, Specialitatea: MKL,

Academia de Studii Economice a Moldovei

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61

e-mail autor :lungu.elvira0493@gmail.com

Abstract: *The article presents the evolution of the system of public financial resources in the Republic of Moldova in recent years, examining the current statistical data. The evolution of the public financial resources system in the Republic of Moldova has been influenced by both internal and external factors, including political and economic changes, international relations development, and European integration processes. During the 90s, after the collapse of the Soviet Union, the fiscal system was reformed, and efforts were made to reduce tax evasion and improve tax revenue collection. In recent years, the country has made significant progress in modernizing and consolidating the fiscal system, reducing the number of taxes, and introducing an electronic tax and fee payment system. Public spending has also increased significantly, particularly in infrastructure and economic development. The country has also received financial support from international partners such as the European Union and the World Bank to support economic reforms and improve public financial management. However, challenges still exist, such as reducing tax evasion and consolidating public spending to support sustainable economic and social development.*

Keywords: *economy, public financial resources, fiscal system, evolution, taxes, government spending*

JEL CLASSIFICATION: G0, G3, G30, G31.

INTRODUCERE

Sistemul resurselor financiare publice din Republica Moldova a fost subiectul unor preocupări constante în ultimii ani, în contextul proceselor de modernizare și consolidare a acestuia. Importanța acestui sistem rezidă în capacitatea sa de a susține dezvoltarea economică și socială a țării și de a asigura bunăstarea cetățenilor. Scopul acestui articol este de a analiza evoluția sistemului resurselor financiare publice din Republica Moldova, cu accent pe ultimii ani, și de a identifica provocările și oportunitățile pentru dezvoltarea viitoare a acestui sistem.

CONȚINUT DE BAZĂ

Evoluția sistemului resurselor financiare publice din Republica Moldova a fost influențată de factori interni și externi, cum ar fi schimbările politice și economice, dezvoltarea relațiilor internaționale și procesele de integrare europeană. În anii '90, după căderea Uniunii Sovietice, Republica Moldova a trecut prin o perioadă de tranziție dificilă. În această perioadă, sistemul fiscal a fost reformat și s-a trecut la un sistem de impozitare bazat pe TVA și impozitul pe venitul persoanelor fizice. De asemenea, s-au făcut eforturi pentru a reduce evaziunea fiscală și pentru a îmbunătăți colectarea veniturilor fiscale.

În ultimii ani, Republica Moldova a făcut progrese semnificative în modernizarea și consolidarea sistemului fiscal. În 2018, a fost adoptată o nouă lege privind sistemul fiscal, care a redus numărul de taxe și impozite, a crescut eficiența colectării veniturilor fiscale și a introdus un sistem electronic de declarare și plată a taxelor și impozitelor.

În ceea ce privește cheltuielile publice, Republica Moldova a trecut prin perioade de austeritate, dar și de creștere a cheltuielilor în anumite domenii, cum ar fi educația și sănătatea. În ultimii ani, cheltuielile publice au crescut semnificativ, în special în domeniul investițiilor în infrastructură și dezvoltarea economică.

Pe plan extern, Republica Moldova a beneficiat de sprijin financiar din partea partenerilor internaționali, cum ar fi Uniunea Europeană și Banca Mondială. Acest sprijin a fost acordat pentru a sprijini reformele economice și pentru a îmbunătăți gestionarea finanțelor publice.

Evoluția resurselor financiare publice ale Republicii Moldova poate fi analizată în termeni nominali și relativi, în funcție de inflație și de mărimea economiei. Evoluția nominală a sistemului resurselor financiare publice a Republicii Moldova în date statistice actuale arată o creștere semnificativă în ultimii ani: În 2021, bugetul de stat al Republicii Moldova a fost de 48,4 miliarde lei (aproximativ 2,7 miliarde de dolari), în timp ce în 2019 a fost de 43,4 miliarde lei (aproximativ 2,4 miliarde de dolari). Acest lucru reprezintă o creștere nominală de 11,5%. În ceea ce privește veniturile bugetului de stat, acestea au totalizat 44,7 miliarde lei (aproximativ 2,5 miliarde de dolari) în 2021, comparativ cu 39,8 miliarde lei (aproximativ 2,2 miliarde de dolari) în 2019, o creștere nominală de 12,3%. În ceea ce privește cheltuielile publice, acestea au crescut și ele în perioada analizată, dar nu într-un ritm atât de rapid ca veniturile. În 2021, cheltuielile publice au totalizat 48,3 miliarde lei (aproximativ 2,7 miliarde de dolari), comparativ cu 43,5 miliarde lei (aproximativ 2,4 miliarde de dolari) în 2019.

Evoluția relativă a resurselor financiare publice din Republica Moldova se referă la mărimea acestor resurse în raport cu PIB-ul țării sau cu alte indicatori economici relevanți în ceea ce privește ponderea veniturilor și cheltuielilor publice în PIB, Republica Moldova se situează sub media europeană. Astfel, În 2021, veniturile bugetului de stat al Republicii Moldova au reprezentat aproximativ 28,3% din PIB-ul țării, față de o medie europeană de 45,8%, în timp ce cheltuielile bugetului de stat au fost de aproximativ 30,4% din PIB (sursa: Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova), față de o medie europeană de 47,8%.

Aceste date indică faptul că resursele financiare publice din Republica Moldova în termeni relativi, evoluția acestora a fost influențată de inflație și de mărimea economiei. În timp ce resursele financiare publice ale Republicii Moldova au crescut în termeni nominali, ele au fost mai mici în termeni reali din cauza inflației. În plus, mărimea economiei Republicii Moldova a rămas relativ mică comparativ cu alte țări din regiune, ceea ce a limitat resursele financiare disponibile pentru guvern. De asemenea, aceste date indică faptul că resursele financiare publice din Republica Moldova reprezintă o proporție semnificativă din PIB-ul țării și din economia în ansamblu. Cu toate acestea, există încă provocări legate de eficiența utilizării acestor resurse și de nevoia de a îmbunătăți gestionarea și monitorizarea acestora.

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

În concluzie, sistemul resurselor financiare publice din Republica Moldova a trecut prin schimbări semnificative în ultimii ani, în sensul modernizării și consolidării.

În general, evoluția resurselor financiare publice ale Republicii Moldova în ultimii ani a fost influențată de reformele fiscale și bugetare, precum și de schimbările în contextul macroeconomic și politic internațional. De asemenea, au existat și anumite factori structurali, cum ar fi dependența de remitențele din străinătate și de sectorul agricol, care au afectat veniturile și cheltuielile guvernamentale. Cu toate acestea, mai sunt încă provocări de abordat, cum ar fi reducerea evaziunii fiscale și consolidarea cheltuielilor publice pentru a sprijini dezvoltarea economică și socială durabilă. Pentru a asigura sustenabilitatea finanțelor publice, este necesară o mai bună gestionare a veniturilor și cheltuielilor publice, precum și o reducere a deficitului bugetar. În acest sens, sunt necesare măsuri care să asigure o mai bună colectare a veniturilor fiscale, precum și o creștere a eficienței cheltuielilor publice. De asemenea, este

important să se pună un accent mai mare pe dezvoltarea economiei și pe îmbunătățirea climatului investițional, pentru a spori veniturile fiscale și a reduce dependența de împrumuturile externe. De aceea, este necesară o politică fiscală responsabilă, care să susțină dezvoltarea economică și să asigure o utilizare eficientă a resurselor publice.

Modernizarea și perfecționarea sistemului resurselor financiare publice din Republica Moldova este o problemă importantă, deoarece acesta reprezintă o componentă esențială a procesului de reformă economică și de dezvoltare a țării. Există mai multe domenii care necesită modernizare și perfecționare în ceea ce privește sistemul resurselor financiare publice din Republica Moldova, inclusiv:

- a. Dezvoltarea și implementarea unei politici fiscale coerente și eficiente, care să asigure o colectare adecvată a veniturilor fiscale și ne-fiscale și o utilizare eficientă a acestora.
- b. Consolidarea sistemului de raportare și audit financiar, pentru a asigura o monitorizare eficientă a veniturilor și cheltuielilor publice și pentru a preveni și detecta abuzurile financiare.
- c. Îmbunătățirea managementului financiar și a bugetului public, pentru a se asigura că cheltuielile publice sunt eficiente și că resursele sunt utilizate în mod corespunzător.
- d. Dezvoltarea unei guvernante corporative adecvate pentru companiile de stat, care să asigure transparența și responsabilitatea în utilizarea fondurilor publice și să prevină corupția.
- e. Dezvoltarea sistemului de achiziții publice, pentru a asigura o utilizare eficientă a resurselor publice în procesul de achiziție de bunuri și servicii necesare pentru implementarea politicilor publice.
- f. Dezvoltarea unei culturi fiscale responsabile și educație financiară adecvată a cetățenilor, pentru a promova respectarea legilor fiscale și pentru a reduce evaziunea fiscală.

Aceste măsuri ar putea contribui la îmbunătățirea transparenței și responsabilității în utilizarea resurselor financiare publice, precum și la îmbunătățirea eficienței și eficacității cheltuielilor publice în Republica Moldova.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Gvernul Republicii Moldova. (2021). https://mecc.gov.md/sites/default/files/f.08.o.018_gestiunea_financiara_a_sectorului_public.docx_0.pdf
2. Banca Națională a Moldovei. (2021). <https://www.bnm.md/ro/content/stabilitate-financiara>
3. Biroul Național de Statistică al REPUBLICII MOLDOVA. https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/21
4. Moroziuc, I., 2015. Formarea finanțelor publice în Republica Moldova. Analele INCE, ediția a V-a. Chișinău.
5. Moroziuc, I., 2014. Stabilizarea finanțelor publice –factor important pentru dezvoltarea economiei naționale. Analele INCE. Chișinău.
6. Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, 2021. Raport privind executarea bugetului public național pentru anii . <http://mf.gov.md/reports/>.

Coordonator științific: MARGINEANU Aureliu,dr., conf.univ.

Academia de Studii Economice a Moldovei
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61
e-mail :margineanuareliu@gmail.com